

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Ceza Hukuku Genel Hükümler Bitirme Sınavı Soruları
(Tek ve Çift Numaralı Örgün Öğretim Öğrencileri – 07.06.2018; 10:00)

Açıklamalar: Sınav süresi 2 saattir. Bir tabaka ek kâğıt alabilirsiniz. Sınavın ilk 20 dakikası salondan ayrılmanıza izin verilmeyecektir. Yazınızın okunaklı, cevaplarınızın gerekçeli olmasına özen gösteriniz. Başarılar dileriz.

Olay I

A ile B uzun süre önce boşanmış ve müşterek çocuklarının velayeti de anne A'ya verilmiştir. Baba B ise her hafta A ile buluşup çocuğunu almakta, ertesi gün ise annesine teslim etmektedir. Çocuğun alındığı bir gün görüşmeye A, sevgilisi C ve C'nin arkadaşı D ile aynı araçla gelir. C ve D araçta beklerken, A çocuğu yanına alarak B ile görüştükleri çay bahçesine doğru yürür. Çay bahçesinde bekleyen B, A'nın yanındaki şahısları fark ederek, A'ya çocuğun yanında özel hayatına dikkat etmesi gerektiğini söyler. Bunun üzerine A, C ile ilişkilerinin ciddi olduğunu, birlikte yaşamaya başladıklarını, haftaya bir başka şehre taşınacaklarını ve bunun çocuğunu son görüşü olduğunu söyler. Duruma sinirlenen B, A'yı iterek yere düşürdükten sonra, çocuğu yanına çeker. Yere düşen ve çocuğun kaçırılacağı endişesine kapılan A bağırarak C'den yardım ister. A'nın feryatlarını duyan C, D'ye çabuk gidelim diyerek hızla parka doğru koşar. Tam olarak ne olduğunu anlamayan D de yanına aracın bagajında bulunan av tüfeğini de alarak C'nin peşinden hareket eder. C, B'yi hızla iterek yere düşmesini sağladıktan sonra B'nin çocuktan ve anneden uzak kalmasını temin edecek şekilde yumruklar atar. Fiziki olarak kendisinden oldukça zayıf ve güçsüz olmasına rağmen C'nin vurduğu yumruk neticesinde B'nin burnu kırılır. Bu esnada olay yerine henüz ulaşmış olan D, B'nin kontrol altına alınmasının güç olduğunu değerlendirerek paniğe kapılır ve elindeki silahla B'nin kasık bölgesine doğru bir el ateş eder. Silahın patlamasının ardından D olay yerinden hızla uzaklaşır, A ve C ise ağır yaralanan B'yi hastane götürürler. Hastanede kurşunun B'nin ana atar damarına isabet ettiği ve yaşamsal tehlikeye neden olduğu; ayrıca uyluk kemiğinde ciddi harabiyet olduğu anlaşılır. Yapılan ameliyat sonunda B'nin yaşamı kurtulur. Ancak ameliyat sırasında cerrahın uyluk kemiğinde gerçekleştirdiği yanlış bir müdahale nedeniyle B hayatının kalanında bacağı tam olarak kullanamaz.

Olayda A, C ve D'nin ceza sorumluluklarını suç sistematığına göre inceleyiniz.

Olay II

Erkek arkadaşından istenmeyen biçimde gebe kalan G, çocuğunu doğurmak zorunda kalır. Ancak gerek ailesinin ve çevrenin baskısı ve gerekse gebelik sonrası yaşadığı geçici psikolojik buhranlar nedeniyle sık sık, çocuğunun tüm hayatını mahvedeceğini ve ölmesi gerektiğini düşünür. G bu düşüncelerden kurtulmak için psikiyatr P'ye başvurur. P, yaptığı incelemede G'nin yaşadığı sorunun bir akıl hastalığı olmadığını, gebelikten sonra geçici olarak bu tür düşüncelerin ortaya çıkabileceğini belirterek ilaç tedavisine başlar. Ancak G ilacı kullanmaz ve benzer düşüncelerin etkisi ile çocuğu Ç'yi evde bırakarak evden ayrılır. Açlıktan ve özellikle susuzluktan gün boyu ağlayan Ç'nin sesini duyan komşular aynı gece polise haber verir. Bunun üzerine polisler gelir ve Ç'yi hastaneye kaldırılır. Yapılan tıbbi müdahale sonucunda Ç kurtarılır. Ancak tedaviyi yapan hekim, su kaybının Ç'de görme bozukluğuna neden olduğunu, tedavisinin neredeyse imkânsız olduğunu söyler.

Olayda G'nin ceza sorumluluğunu suç sistematığına göre inceleyiniz.

Metin Soruları

1. Kesintisiz(Mütemadi/Sürekli) suçu tanımlayınız. Bu suça bağlanan sonuçları açıklayınız.
2. Türk Ceza Hukuku Reformu bağlamında yapılan değişiklikleri Tanzimat dönemi ve 1 Haziran 2005 Türk Ceza Hukuku Reformunun temel felsefesini, kapsamını ve yapılış yöntemini, Tanzimat ve Türkiye Cumhuriyetinin kuruluş dönemindeki reformlarla karşılaştırmalı olarak anlatınız.

Olay I

Birinci Suç (Toplam 26p)

I. OLAY VE HUKUKİ SORUN

Olayda A'nın bağırarak yardım istemesi üzerine gelen C'nin yumruk atarak B'nin burnunu kırması neticesi sebebiyle ağırlaşmış yaralama suçu (TCK 87/3) çerçevesinde ele alınabilir. (1+1) 2p

II. KORUNAN HUKUKİ DEĞER

Neticesi sebebiyle ağırlaşmış yaralama suçu ile korunan hukuki değer insanın vücut bütünlüğü ve dokunulmazlığıdır.

III. İRDELEME

A. SUÇUN UNSURLARI AÇISINDAN İRDELEME

1. Maddi Unsurlar

a. Suçun Konusu:

Neticesi sebebiyle ağırlaşmış yaralama suçunun konusu insan vücududur. Olayda B'nin vücududur. 2p

b. Suçun Mağduru:

Bu suç bakımından mağdur herkes olabilir. Olayda mağdur B'dir. 2p

c. Suçun Faili:

Bu suç herkes tarafından işlenebilir. Olayda fail C'dir. (Sorumluluklar için bkz. İştirak) 2p

d. Fiil:

Vücuda acı verebilecek, sağlığın ya da algılama yeteneğinin bozulmasına yol açabilecek her türlü davranış, yaralama suçunun fiil unsurunu teşkil etmektedir. Bu suç serbest hareketli bir suç olup kişilerin vücutları üzerinde yaralanmalarına elverişli her türlü hareketle işlenebilir. 1p
Olayda C, B'yi hızla iterek yere düşmesini sağladıktan sonra B'nin çocuktan ve anneden uzak kalmasını temin edecek şekilde yumruklar atmıştır. Bu bakımdan yaralama neticesinin gerçekleşmesine sebebiyet verebilecek bir davranış gerçekleştirmiştir. 1p

e. Netice:

Öncelikle temel suç tipi olan yaralama suçu bakımından netice, vücuda acı verilmesi, sağlığın ya da algılama yeteneğinin bozulmasıdır. Olayda da yaralamaya yönelik fiil sonucu bu netice gerçekleşmiştir. 1p

Neticesi sebebiyle ağırlaşmış yaralama suçu bakımından mutlaka kanunda belirtilen ağır neticelerden birinin gerçekleşmiş olması gerekmektedir. Bu neticelerden biri de kemik kırığına neden olunmasıdır (TCK m. 87/3). Bu bakımdan olayda neticesi sebebiyle ağırlaşmış yaralama suçunun neticesinin gerçekleştiği belirtilebilir. 1p

f. Nedensellik Bağı: Nedensellik bağı mevcuttur. Herhangi bir sorun bulunmamaktadır.

g. Objektif İsnadiyet:

C'nin attığı yumruklar sonucunda B'nin yaralanması ve burun kemiğinin kırılması bakımından objektif isnadiyeti ortadan kaldıran bir neden bulunmamaktadır.

2. Manevi Unsur 2p

Yaralama suçunun temel şekli bakımından manevi unsur kasttır. Kast, suçun maddi unsurlarının bilerek ve istenerek fiilin gerçekleştirilmesi anlamına gelmektedir.

Somut olayda fail C'nin, yalnızca yaralama suçundan sorumlu tutulacağı, bu bakımdan da bilerek ve isteyerek yumruk atması, icra ettiği fiilin ağır neticeye neden olması ihtimalini öngörmesine rağmen mağdurun burnuna yumruk atmaya devam etmesi, ağır netice bakımından da kastının (doğrudan veya olası tartışabilir) bulunduğunu göstermektedir.

B. HUKUKA AYKIRILIK UNSURU:

Olayda hukuka aykırılığı kaldıran nedenlerden meşru savunma tartışılmalıdır. **1p**

Meşru savunmanın saldırıya ilişkin koşulları, i. Haksız bir saldırı, ii. Kişinin kendisine ya da üçüncü bir kişiye ait hakka yönelik olması, iii. Gerçekleşen ya da gerçekleşmesi veya tekrarı muhakkak olması; savunmaya ilişkin koşulları, i. Konu ve kullanılan araçlara göre orantılı olması, ii. Defetme zorunluluğu ile işlenmesidir. **3p**

Olayda meşru savunmanın şartları değerlendirildiğinde, mağdur B, önce A'yı itekleyerek düşürmüştü, sonrasında da müşterek çocuklarını yanına çekmiştir. Dolayısıyla A'ya yönelik yaralama ve velayet hakkına (TCK m. 234) yönelik bir saldırı olduğu açıktır. Bu saldırı A'ya yönelik yaralama bakımından bitmiş ancak tekrarı muhakkak olan; velayet hakkı bakımından ise devam eden bir saldırı durumundadır. Saldırının haksız olduğu konusunda herhangi bir tereddüt bulunmamaktadır. C'nin fiili iki ana evreden oluşmaktadır. Bunlardan ilkinde B'yi hızla iterek yere düşmesini temin etmiş, B'nin çocuktan ve anneden uzak kalmasını sağladıktan sonra fiziki olarak kendisinden oldukça zayıf ve güçsüz olmasına rağmen yumruk vurmaya devam ederek burunun kırılmasına neden olduğu ifade edilmiştir. **3p**

Bu durum savunmanın orantılı olup olmadığı koşulu bakımından değerlendirilmelidir. İki farklı değerlendirme yapılabilir: **(Birinci ve ikinci ihtimal birbirinin alternatifi olup yalnızca bir alternatiften 3 puan alınacaktır.)**

- **Birinci İhtimal:** TCK'nun 25/1. Fıkrasında savunma, o anki hal ve koşullara göre saldırı ile saldırı ile orantılı olmak durumundadır. Orantılılık saldırı ve savunma arasında eşitlik anlamına gelmez. Burada belirleyici olan savunmanın mahiyetinin saldırıyı def etmeye yetecek biçimde icrasidir. C'nin yumruk atmak suretiyle icra ettiği savunma hareketi, her ne kadar B'ye nazaran fiziken avantajlı durumda da olsa, gerek hareket, gerek savunma ile saldırının konusunu oluşturan değerlerin denk oluşu dikkate alındığında orantılıdır ve meşru savunma içerisinde kalmaktadır. **3p**
- **İkinci ihtimal:** B fiziken C'ye göre daha güçsüz durumdadır. Dolayısıyla kemik kırığı niteliğinde bir yaralanmaya neden olmadan, silah vs gibi bir tehlike de barındırmayan B'nin daha hafif bir savunma hareketi ile uzaklaştırılması mümkündür. Bu nedenle savunma hareketi orantılı değildir ve yoğunlukta sınır aşılmıştır. Sınırın aşılma şekli ise yoğunlukta aşma niteliğindedir ve taksirledir. TCK'nın 27/1 fıkrasına göre sınırın kast olmaksızın aşılması halinde, fiil taksirle işlendiğinde de cezalandırılıyorsa, taksirli suç için kanunda yazılı cezanın indirileceği düzenlemesine yer verilmiştir. C'nin taksirle yaralamadan sorumluluğuna gidilmesi gerekmektedir. **2p (Kusurdaki 1p ile bu ihtimal de 3p)**

C. NİTELİKLİ UNSURLAR: Olayda herhangi bir nitelikli unsur bulunmamaktadır.

D. KUSUR: Sınırın taksirle aşıldığının kabulü durumunda, taksirli suça nazaran cezada yapılan indirim kusur kapsamında değerlendirilmek durumundadır. **(Yalnızca ikinci ihtimal için 1p)**

E. SUÇUN ÖZEL GÖRÜNÜŞ BİÇİMLERİ

1. Teşebbüs: Olayda suç tamamlanmış durumdadır. Teşebbüs bakımından bir sorun bulunmamaktadır.

2. İştirak: *A bakımından:* Olayda A'nın yardım istemesinin suça iştirak kapsamında değerlendirilip değerlendirilemeyeceği hususuna değinilmesi gerekmektedir. Azmettirme, suç işleme düşüncesi bulunmayan bir kimseye suç işleme kararının verdirilmesidir. Olayda A'nın yardım çağrısının somut bir suçun işlenmesine yönelik karar verdirme olarak nitelendirilebilmesi mümkün değildir. Kaldı ki A'nın çağrısı aşamasında yapılan müdahale meşru savunma sınırları içerisinde kalmaktadır. **2p**

3. İçtima: Olayda içtima bakımından bir özellik bulunmamaktadır.

İkinci Suç (Toplam 41p)

I. OLAY VE HUKUKİ SORUN

Olayda A'nın bağırarak yardım istemesi üzerine gelen D'nin silahla bir el ateş ederek B'nin bacağını ömür boyu kullanamamasına neden olması, *olası kastla öldürme veya neticesi sebebiyle ağırlaşmış yaralama* suçu çerçevesinde ele alınabilir. (1+1)p

(Teorik açıklamalara birinci olay kapsamında yer verildiği takdirde burada yeniden puan verilmeyecektir.)

II. KORUNAN HUKUKİ DEĞER

Neticesi sebebiyle ağırlaşmış yaralama suçu ile korunan hukuki değer insanın vücut bütünlüğü ve dokunulmazlığıdır. Öldürme suçunda yaşam hakkıdır.

III. İRDELEME

A. SUÇUN UNSURLARI AÇISINDAN İRDELEME

1. Maddi Unsurlar

a. Suçun Konusu:

Neticesi sebebiyle ağırlaşmış yaralama suçunun konusu insan vücududur. Olayda B'nin vücududur. Olası kastla öldürme suçu bakımından ise suçun konusu insan hayatı, somut olayda B'nin hayatıdır. **1p**

b. Suçun Mağduru:

Bu suçlar bakımından mağdur herkes olabilir. Olayda mağdur B'dir.

c. Suçun Faili:

Bu suç herkes tarafından işlenebilir. Olayda fail D'dir. (Ayrıntılı değerlendirme için bkz. İştirak)

d. Fiil:

Vücuda acı verebilecek, sağlığın ya da algılama yeteneğinin bozulmasına yol açabilecek her türlü davranış, yaralama suçunun fiil unsurunu teşkil etmektedir. Bu suç serbest hareketli bir suç olup kişilerin vücutları üzerinde tehlike arz eden, yaralamaya elverişli her türlü hareketle işlenebilir. Somut olayda D, elindeki silahla B'nin kasık bölgesine doğru bir el ateş ederek yaralama neticesinin gerçekleşmesine sebebiyet verebilecek bir davranış gerçekleştirmiştir.

Kasten öldürme suçu ise serbest hareketli ve neticeli bir suçtur. Ölüm sonucunu doğurmaya elverişli her türlü hareketle işlenebilir. Somut olayda yakın mesafeden kasık bölgesine yapılan atışın (mesafe ve bölgenin yaşamsal oluşu da dikkate alındığında) kasten öldürme suçunun maddi unsuru bağlamında fiil unsurunu oluşturacak niteliktedir. **2p**

e. Netice:

Neticesi sebebiyle ağırlaşmış suç, bir fiilin kast edilenden daha ağır veya başka bir neticenin oluşumuna neden olunması halinde söz konusu olur. Neticesi sebebiyle ağırlaşmış yaralamada iki aşamalı değerlendirme söz konusu olacaktır.

Öncelikle temel suç tipi olan yaralama suçu bakımından netice, vücuda acı verilmesi, sağlığın ya da algılama yeteneğinin bozulmasıdır. Olayda da yaralamaya yönelik fiil sonucu bu netice gerçekleşmiştir.

Neticesi sebebiyle ağırlaşmış yaralama suçu bakımından mutlaka kanunda belirtilen ağır neticelerden birinin gerçekleşmiş olması gerekmektedir. Bu neticelerden biri de duyu veya organlarından birinin işlevinin yitirilmesine neden olunmasıdır. Olayda B'nin hayatının kalanında bacağını tam olarak kullanamayacağı bilgisine yer verilmiştir. Bu bakımdan olayda neticesi sebebiyle ağırlaşmış yaralama suçunun neticesinin gerçekleştiği belirtilebilir.

Öldürme suçu bakımından netice ise mağdurun beyin ölümünün gerçekleşmesidir. Olayda B ölmediğinden, bu durum manevi unsur sonrası teşebbüs başlığında değerlendirilmelidir. **1p**

f. Nedensellik Bağı: Nedensellik bağı mevcuttur. Herhangi bir sorun bulunmamaktadır.

g. Objektif Isnadiyet:

Objektif isnadiyet, suçun konusu bakımından izin verilen riski aşan bir tehlikenin meydana getirilmesi ve bu tehlikenin tipe uygun bir netice olarak gerçekleşmesi halinde söz konusu olur.

- Çeşitli haller objektif isnadiyetin kalkmasına yol açar. Bunlar; riski azaltıcı haller, tehlikenin hukuken önem taşımayacak ölçüde artırıldığı haller, izin verilen risk halleri, tehlikenin netice olarak gerçekleşmediği haller, normun koruma alanına girmeyen haller, hukuka uygun alternatif davranışlardır. **3p**
- Olayda öncelikle yaralama bakımından değerlendirme yapıldığında, D'nin fiili bakımından objektif isnadiyeti kaldıran bir durum olmadığını belirtmek gerekir. Zira D'nin silahla bir el ateş etmesi, izin verilen riski artıran bir tehlike oluşturmaktadır. **1p**
- Bununla birlikte, *neticesi sebebiyle ağırlaşmış yaralama suçunun* oluşmasına neden olan ve olayda hayatının kalanında bacağına tam olarak kullanamama şeklinde kendini gösteren ağır netice bakımından bir tartışma yapılmalıdır. Zira bu netice, yapılan tespite göre doğrudan bu fiiller sonucunda değil, ameliyatta cerrahın yanlış müdahalede bulunması sonucunda gerçekleşmiştir. Dolayısıyla ağır neticenin, D'nin fiilinin yarattığı risk alanı içinde mi yoksa yeni bir risk alanı içinde mi gerçekleştiği değerlendirilmelidir. Zira objektif isnadiyeti ortadan kaldıran nedenlerden biri de riskin netice olarak realize olmadığı durumlardır. **2p**
- Olayda cerrahın ameliyat esnasında gerçekleştirdiği yanlış müdahalenin de değerlendirilmesi gerekmektedir. Zira D'nin tehlikeli hareketlerinin, hekimin yanlış müdahalede bulunmak suretiyle yarattığı izin verilen riski aşan tehlikenin önüne geçerek yaralamanın ağır neticesine neden olup olmadığı, bu anlamda da D'nin fiili açısından tehlikenin netice olarak gerçekleşmediği bir durumdan söz edilip edilemeyeceği sorusu cevaplandırılmalıdır. **2p**
- D'nin fiilinin yarattığı tehlikenin, netice olarak gerçekleşmesine engel teşkil edebilecek bir durum olmadığı sonucuna varılmalıdır. Bilakis hekimin gerçekleştirdiği müdahale, yanlış olmasına rağmen B'nin hayatının kurtulmasını sağlamıştır. Bu bakımdan olayda D'nin fiili bakımından ağır neticeye yönelik objektif isnadiyeti ortadan kaldıran bir neden bulunmamaktadır. D, yaralamanın ağır neticesinden sorumlu tutulabilecektir. **1p**

2. Manevi Unsur

- Manevi unsur bakımından yapılacak ilk değerlendirme, D'nin sorumluluğunun öldürme bakımından mı yoksa neticesi sebebiyle ağırlaşmış yaralama suçu bakımından mı olduğunun belirlenmesini gerektirmektedir. Bu durumda iki farklı ihtimal gündeme gelebilecektir. **1p**
- Olayda D, yaşamsal bölge sayılabilecek kasık bölgesine, yakın mesafeden ve ateşli silahla icra edilen bir fiil gerçekleştirmiştir. Bu durum, yani fiilin işleniş şeklindeki özellikler failin ölüm sonucunu doğurabilecek bir fiili öngörerek gerçekleştirdiğini ortaya koymaktadır. Ancak fiilin icra edilişi sırasında failin doğrudan ölüm sonucunu istediğini gösteren bir durum bulunmamaktadır. Bu nedenle netice bakımından kabullenmeden söz edilebilir. Sonuç olarak D'nin olası kastla öldürmeden sorumlu tutulması gerekmektedir. **2p**
- Failin ağır netice olarak ölümü dahi kabullendiği sonucuna ulaşılabileceğinden, kasten yaralama/ağır netice olarak ölüm bakımından olası kastın söz konusu olduğu durumlarda, neticesi sebebiyle ağırlaşmış yaralamadan söz edilmez. **1p**
 - Olası kastla işlenen suçlarda teşebbüsü kabul etmeyen görüş ise bu durumda neticeye göre sorumluluk belirlediğinden neticesi sebebiyle ağırlaşmış yaralama suçunun maddi ve manevi unsuru oluşmuştur sonucuna ulaşır. **1p**

B. HUKUKA AYKIRILIK UNSURU:

Hukuka aykırılık bakımından birinci ihtimal meşru savunmanın maddi koşullarında hataya düşülmüş olması ihtimalidir. İkinci ihtimal ise hatanın bulunmadığı ancak sınırın aşıldığı şeklinde olabilecektir. Olaydan hangisi olduğu net bir biçimde anlaşılamadığından her iki ihtimalin de değerlendirilmesi gerekmektedir.

Birinci ihtimal: meşru savunmanın maddi koşullarında hataya düşülmüş olması

- Olayda hukuka aykırılığı kaldıran nedenlerden meşru savunma tartışılmalıdır. Meşru savunmanın saldırıya ilişkin koşulları, i. Haksız bir saldırı, ii. Kişinin kendisine ya da üçüncü bir kişiye ait hakka yönelik olması, iii. Gerçekleşen ya da gerçekleşmesi veya tekrarı muhakkak olması; savunmaya ilişkin koşulları, i. Konu ve kullanılan araçlara göre orantılı olması, ii. Defetme zorunluluğu ile işlenmesidir. (Bkz. Birinci suç)
- Olayda meşru savunmanın şartları değerlendirildiğinde, failin zannettiğinin aksine, ortada gerçekleşen bir saldırı değil, bitmiş bir saldırı mevcuttur. Bu bakımdan D, meşru savunmanın koşullarının gerçekleştiği (saldırının aktüel olması) konusunda hataya düşmüştür. **2p**
- Hukuka uygunluk nedenlerinin maddi koşullarında hatanın ceza sorumluluğuna etkisi konusunda iki görüş bulunmaktadır. Birinci görüşe göre, hukuka uygunluk nedenlerinin maddi koşullarında hata, kastı kaldıran hata kapsamında değerlendirilmektedir. Buna göre, kişinin kastı kalkmakta ve kişinin işlediği fiil bakımından taksirli sorumluluğu gündeme gelmektedir. **1p**
- Somut olayda meşru savunmanın koşullarında hataya düşmesi söz konusu olan kişi D'dir. Zira D olay yerine ulaşana kadar C'nin gerçekleştirmiş olduğu fiiller, B'nin A'ya yönelik haksız saldırısını defetmeyi başarmıştır. **1p**
- Bu bakımdan birinci görüş kabul edildiğinde D'nin kastı ortadan kalkacağından ve öldürmenin taksirli şekli kanunda düzenlenmiş olduğundan D'nin sorumluluğu yalnızca taksirle öldürme suçundan olacaktır. Ancak ölüm neticesi gerçekleşmediğinden, taksirle yaralama gündeme gelecektir. **1p**
- İkinci görüşe göre ise bu tür hatanın kastı kaldıran hata ile bir ilgisi olmayıp kusuru etkileyen hata kapsamında ele alınması gerekmektedir. Bu görüşe göre ise kişinin kastında herhangi bir değişiklik olmamakta, kasten hareket eden kişinin bu hatası, fiili hakkında irdeleme yapılırken kusur başlığı altında irdelenmektedir. **1p**

İkinci ihtimal: Meşru savunmanın maddi koşullarında hata bulunmamaktadır, ancak sınır aşılmıştır denmesi durumunda:

- Bu noktada ayrıca **meşru savunmada sınırın aşılması** hususunun da tartışılması gerekir. Meşru savunmada sınırın aşılması üç şekilde olabilir: i) *Sınır kasten aşılmış olabilir*, ii) *Sınır taksirle aşılmış olabilir*, iii) *Sınır, heyecan, korku veya panikle aşılmış olabilir*. **2p**
- Olayda D'nin panik halinden söz edilmektedir. Ancak bu korku ve panik halinin mazur görülebilecek nitelikte olduğu sonucuna ulaşırsa, "B'nin kontrol altına alınmasının güç olduğu" değerlendirmesinde bulunan D'nin meşru savunmada sınırı heyecan, korku veya telaş nedeniyle aştığı sonucuna varılabilir. Bu durum kusura ortadan kaldıracaktır (Bkz. Kusur) **2p**

C. NİTELİKLİ UNSURLAR

Olayda herhangi bir nitelikli unsur bulunmamaktadır.

D. KUSUR:

- Hukuka uygunluk nedenlerinin maddi koşullarında hatayı kusuru etkileyen hata kapsamında değerlendiren görüş kabul edildiğinde, failin düştüğü bu hatanın kaçınılmaz olup olmadığı değerlendirilmelidir. Kaçınılmazlık değerlendirmesi, kişinin sosyal yaşamı, çevresi, eğitim durumu, yaşı gibi sübjektif durumları dikkate alınarak yapılır. **1p**
- Hatanın kaçınılmaz olduğu sonucuna varılırsa fail bu hatasından yararlanır ve kişiye ceza verilmez. Kaçınılabılır olduğu sonucuna varıldığında ise söz konusu hatanın failin ceza sorumluluğuna etkisi olmayacaktır. Dolayısıyla kişiye ceza verilecek, ancak cezasında belli bir oranda indirim yapılacaktır. **2p**
- Olaydaki durum değerlendirildiğinde, hatanın kaçınılabılır olduğu sonucuna varılabilir. Bu durumda D, bu hatasından yararlanmayacak ve sorumluluğu devam edecektir. Zira olay anı itibarıyla B'nin burun kemiği kırılmış, bir anlık bekleme veya C ile konuşarak durumu değerlendirme durumunda, saldırının son bulunduğu ve kontrol edildiği sonucuna ulaşılabilir. **1p**
- Meşru savunmanın koşullarının bulunduğu ancak D'nin saldırısının yarattığı mazur görülebilir heyecan, korku veya panik etkisinde sınırı aştığı kabul edilirse kusuru bulunmadığın ceza verilmeyecektir. **1p**

E. SUÇUN ÖZEL GÖRÜNÜŞ BİÇİMLERİ

1. Teşebbüs:

- Olası kastla öldürme bakımından ölüm neticesi gerçekleşmediği için teşebbüs tartışması yapılmak durumundadır. TCK'nın 35. Maddesinde teşebbüs elverişli araçlarla suçun icrasına başlayıp elde olmayan nedenle neticenin gerçekleşmediği durumlarda teşebbüsün varlığından söz etmektedir. Olayda D'nin olası kastla öldürme suçundan sorumluluğu ele alındığında, B ölmediğinden teşebbüsten sorumlu olup olmadığı ele alınmak durumundadır. **2p**
- Türk öğretisinin büyük çoğunluğu ve Yargıtay olası kastla işlenen suçlarda teşebbüsün mümkün olmadığını, sorumluluğun neticeye göre belirlenmesi gerektiğini kabul eder. **1p**
- Aksi görüş ise teşebbüs tanımında olası kast doğrudan kast şeklinde bir ayırım yapılmadığını, ispat güçlüğü nedeniyle teşebbüsün olmayacağını söylenmesinin doğru olmayacağını, teşebbüsün objektif ve sübjektif koşullarının olası kastla işlenen suçlar bakımından da uygulanabileceğini belirterek olası kastla işlenen suçlarda da teşebbüsü kabul ederler. Bu görüşe göre olayda D, elverişli araçlarla icraya başlamış ancak elinde olmayan nedenlerle ölüm neticesi gerçekleşmemiş olduğundan olası kastla öldürmeye teşebbüsten sorumlu tutulacaktır. **2p**
- Gönüllü Vazgeçme: Olaydan sonra D'nin olay yerinden ayrıldığı, B'yi hastaneye A ve C'nin götürdüğü görülmektedir. Bu nedenle D bakımından gönüllü vazgeçme söz konusu olmayacaktır. Olası kastla öldürmeye teşebbüs suçu bakımından A ve C'nin iştiraki de söz konusu olmadığından bu durumun sorumluluklarına bir etkisi olmayacaktır. **1p**

2. İştirak: Yukarıdaki suçta yapılan açıklamalar geçerlidir. A'nın çağrısı azmettirme olarak nitelendirilemez. D'nin silahla ateş etmesi fiiline C'nin tek nedensel davranışının ise çağırmaktan ibaret olduğu düşünüldüğünde, her biri kendi fiilinin müstakil faili durumundadır. (Bkz. Birinci suç)

3. İctima: Herhangi bir sorun bulunmamaktadır.

Olay II
Toplam 15p

I. OLAY VE HUKUKİ SORUN

G'nin ölmesi gerektiğini düşündüğü çocuğu Ç'yi evde bırakıp gitmesi neticesinde yaşadığı su kaybından dolayı Ç'nin gözlerinde tedavisi neredeyse mümkün olmayan görme bozukluğunun meydana gelmesi bakımından *Neticesi Sebebiyle Ağırlaşmış Yaralama* ve *Kasten Öldürmenin İhmali Davranışla İşlenmesi* suçları incelenecektir. (1+1)p

KORUNAN HUKUKİ DEĞER

Kasten öldürmenin ihmali davranışla işlenmesi suçunda korunan hukuki değer yaşam hakkıdır.

Neticesi sebebiyle ağırlaşmış yaralama bakımından ise vücut dokunulmazlığıdır.

II. İRDELEME

A. SUÇUN UNSURLARI AÇISINDAN İRDELEME

1. Maddi Unsurlar

a. Suçun Konusu:

Neticesi sebebiyle ağırlaşmış yaralama suçunun konusu insan vücududur. Olayda Ç'nin vücududur. Kasten öldürmenin ihmali davranışla işlenmesi suçunun konusu yaşayan insandır. Olayda Ç'dir.

b. Fiil:

Neticesi sebebiyle ağırlaşmış yaralama suçu bakımından: Neticesi sebebiyle ağırlaşmış yaralamada temel suç tipinin maddi unsuru fiil unsurunu oluşturmaktadır. Yaralama suçu serbest hareketli bir suçtur. Yaralama suçunun fiil unsuru; kişinin vücuduna acı veren, sağlığının ya da algılama yeteneğinin bozulmasına neden olan bir davranıştır. Yaralanma neticesini doğurmaya elverişli her türlü hareketle işlenebilir. Olayda G'nin Ç'yi aç ve susuz bırakmak suretiyle Ç'nin vücuduna acı vermiş, sağlığının bozulmasına neden olmuştur.

Kasten öldürmenin ihmali davranışla işlenmesi suçu bakımından: Gerçek olmayan ihmali suçlar, tipe uygun bir neticenin engellenmemesi suretiyle gerçekleştirilen suçlardır. Bunun için özel bir hukuki yükümlülük (garantörlük) altında olan failin, neticenin oluşumuna sebebiyet veren yükümlülük ihmalinin icrai davranışa eşdeğer olması gerekir. İhmali ve icrai davranışın eşdeğer kabul edilebilmesi için kişinin belli bir davranışta bulunmak hususunda kanundan, sözleşmeden veya ön gelen tehlikeli hareketten kaynaklanan bir yükümlülüğü olmalıdır. Olayda G'nin çocuğu Ç'ye karşı hukukî yükümlülüğü kanundan doğmaktadır. **2p**

c. Netice:

Neticesi sebebiyle ağırlaşmış yaralama suçu bakımından: Temel suç tipinin neticesi (yaralama) ve duyularından veya organlarından birinin işlevinin sürekli zayıflamasına sebebiyet vererek ağır netice gerçekleşmiştir. Yaralama suçunun temel netice unsuru kişinin vücuduna acı verilmesi sağlığının ya da algılama yeteneğinin bozulmasıdır. Olayda Ç'nin tedavisi neredeyse mümkün olmayacak biçimde görme bozukluğuna دچار olması sebebiyle Neticesi sebebiyle ağırlaşmış yaralama suçu bakımından netice gerçekleşmiştir.

Kasten öldürmenin ihmali davranışla işlenmesi suçu bakımından: netice gerçekleşmemiştir. Bu suç bakımından teşebbüs kısmında incelemeye devam edilecektir.

d. Nedensellik Bağı:

Nedensellik bağına ilişkin herhangi bir sorun yoktur.

e. Objektif İsnadiyet:

Objektif isnadiyet bakımından bir sorun yoktur.

f. Fail:

Neticesi sebebiyle ağırlaşmış yaralama ve kasten öldürmenin ihmali davranışla işlenmesi suçlarının faili herkes olabilir. Olayda fail G'dir.

g. Mağdur:

Neticesi sebebiyle ağırlaşmış yaralama suçunun mağduru ağır neticenin bedeninde gerçekleştiği kişidir. Kasten öldürmenin ihmali davranışla işlenmesi suçunun mağduru ölen kişidir. Herhangi bir özellik arz etmemektedir, herkes bu suçun mağduru olabilir. Somut olayda ise, Ç'dir.

2. Manevi Unsur:

Olayda G'nin gebeliğin başından beri Ç'yi istememiş, doğumundan itibaren de gerek baskılar gerek psikolojik buhranlar nedeniyle Ç'nin ölmesi gerektiğini düşünmüştür. Nitekim Ç'yi evde bırakıp giderken de benzer düşüncelerle hareket etmiştir. Bu sebeple G'nin Ç'yi öldürmek kastıyla hareket ettiğinin kabulü gerekmektedir.

3. Hukuka Aykırılık Unsuru:

Tartışılması gereken herhangi bir durum söz konusu değildir.

B. NİTELİKLİ UNSURLAR

Neticesi sebebiyle ağırlaşmış yaralama ve kasten öldürmenin ihmali davranışla işlenmesi suçlarının üstsoy, altsoydan birine ya da eş veya kardeşe karşı işlenmesi durumunda verilecek ceza artırılır. Olayda Ç, G'nin çocuğu olduğu için nitelikli hâl söz konusudur. **1p**

C. KUSUR

- Kusurluluğu etkileyen hallerden **geçici nedenlerin** etkisi incelenmelidir. Zira doğum sonrası ortaya çıkan psikolojik buhran akıl hastalığı değil, geçici nedenler kapsamında yer almaktadır. **1p**
- Geçici bir neden etkisiyle işlediği bir fiilin hukuki anlam veya sonuçlarını algılayamayan veya bu fiille ilgili olarak davranışlarını yönlendirme yeteneği önemli ölçüde azalan kişiye kusuru bulunmadığından bahisle ceza verilmeyecektir. **1p**
- Failin işlediği fiil dolayısıyla irade dışı neticenin ortaya çıkmasında kusuru bulunmadığı sonucuna varılırsa, kusur yeteneğinin bulunmadığı bir durum ortaya çıkacak ve faile ceza verilmeyecektir. Ancak failin irade dışı neticenin ortaya çıkmasında kusuru varsa sorumluluk etkilenmeyecektir. **2p**
- Olayda fail G ilacı kullanmamıştır ve bu bakımdan irade dışı nedenin ortaya çıkmasında kusuru vardır. Dolayısıyla geçici nedenin 34/2 gereği kusurluluğuna etkisi olmayacaktır. **1p**

D. SUÇUN ÖZEL GÖRÜNÜŞ BİÇİMLERİ

1. Teşebbüs

- Kişi, işlemeyi kastettiği bir suçu elverişli hareketlerle doğrudan doğruya icraya başlayıp da elinde olmayan nedenlerle tamamlayamaz ise teşebbüsten dolayı sorumlu tutulur. (Bkz. İkinci suç)
- Kasten öldürmenin ihmali davranışla işlenmesi suçuna teşebbüsün mümkün olup olmadığına dair iki görüş mevcuttur. **1p**
- Birinci görüşe göre: teşebbüse ilişkin hükümler icrai davranışlarla işlenen suçlar bakımından uygulanabilir. Eğer kişinin ihmali davranışı ayrı bir sorumluluk doğmuyorsa ihmali suça teşebbüs söz konusu olmaz. **1p**

- İkinci görüşe göre: İhmali suça teşebbüs mümkündür ancak teşebbüsün başlangıç anının ne olduğu belirlenmelidir. Bir görüşe göre, zararı önleme imkânı bulunmadığı andan itibaren teşebbüs söz konusu olabilir. Diğer bir görüşe göre, ilk kurtarma imkânının kaçırılmasıyla teşebbüs söz konusu olabilir. Son olarak, failin yükümlülüğünü kasten ihmal etmesiyle teşebbüs söz konusu olabilir. **2p**
- İhmali davranışa teşebbüsü kabul eden görüşe göre G, bakım yükümlüğünü ihmal etmiş bununla birlikte ölüm neticesi gerçekleşmeden komşular polise haber vermiş ve polisin müdahalesiyle Ç ölmeden hastaneye götürülmüştür. Dolayısıyla G'nin elinde olmayan nedenlerle netice gerçekleşmemiştir. Teşebbüsün varlığından bahsetmek gerekecektir. **1p**

2. İştirak

İştirake ilişkin incelenecek bir durum söz konusu değildir.

3. İctima

İctimaya ilişkin incelenecek bir durum söz konusu değildir.

Metin Soruları (Toplam 18p)

1. Soru: 9p

Kanuni tanımda yer alan hareketin yapılmasıyla tamamlanan ve icrası devam eden suçlara mütemadi (kesintisiz) suç denir. **3p** Örneğin bir kimsenin konutuna rızasına aykırı olarak giren kişi orada bulunduğu süre boyunca bu suçun icrasına devam etmektedir. **1p**

Mütemadi suça ceza ve ceza muhakemesi bakımından çeşitli sonuçlar bağlanmıştır. Bunlar; **5p**

- Mütemadi suçlara teşebbüs ancak bu suçların tamamlanması anına kadar mümkündür. Suç tamamlandığı halde failin icrasına devam ediliyorsa ve bu esnada failin elinde olmayan sebeplerle suçun icrası sona erdiriliyorsa teşebbüse ilişkin hükümler uygulanmaz.
- Mütemadi suçlar iştirak bakımından da özellik göstermektedir. Mütemadi suç işlenmeye devam ettiği sürece, yani suç bitene kadar mütemadi suçlara azmettirme hariç iştirakin bütün şekilleri mümkündür.
- Mütemadi suçlarda suçun icrası devam ettiği sürece faile karşı meşru savunma mümkündür.
- Mütemadi suçlara bağlanan diğer bir sonuç ise ceza kanunlarının zaman bakımından uygulanması açısındandır. Mütemadi suçlarda suç temadin bittiği an işlenmiş olduğundan, o anda hangi kanun yürürlükteyse o kanun uygulanır.
- Failin kusur yeteneğine ilişkin sorunlarda da temadin başladığı değil, bittiği an esas alınır.
- Mütemadi suçlarda davaya bakmaya yer itibariyle yetkili mahkeme, kesintinin gerçekleştiği yer mahkemesidir.
- Zamanaşımı kesintinin gerçekleştiği gün itibariyle başlar.
- Mütemadi suçlarda şikâyet süresi de kesintinin gerçekleştiği andan itibaren başlamalıdır.

2. Soru: 9p

Türkiye'de diğer ülkelerden kanunların iktibas edilmesi, ceza hukuku bakımından Tanzimat dönemi ile başlamıştır. Kanunlaştırma ve iktibas hareketleri, Cumhuriyet döneminde de 765 sayılı mülga Türk Ceza Kanunu'nun 1889 İtalyan Zanerdeli Kanunu'ndan, 1412 sayılı mülga Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nun ise Alman Ceza Muhakemesi Kanunu'ndan iktibas edilmesi suretiyle devam etmiştir. **2p**

Tanzimat döneminde yapılan reformun amacı imparatorluğun dağılmasının önlenmesi ve devletin istikrara kavuşturulması iken, Cumhuriyetin başlangıcındaki reformun amacı yeni kurulan

Cumhuriyet rejimi anlayışının topluma hâkim kılınmasıdır. Bu açıdan her iki reform da “yukarıdan aşağıya” bir yöntem izlemiştir. **2p**

Buna karşılık, 2005 Türk Ceza Reformu’nun amacı birey özgürlüklerini güçlendirmek ve güvenceye almaktır. 2005 Türk Ceza Reformu pek çok sivil toplum kuruluşu, üniversiteler ve diğer paydaşların dâhil olduğu bir süreçte, demokratik seçimlerle oluşturulmuş bir meclis tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu yönüyle 2005 Türk Ceza Reformu “aşağıdan yukarıya” doğru gerçekleşmiştir. **2p**

Reformlarla ilgili olarak, iki farklı ceza hukuku anlayışı bulunmaktadır. Birinci yaklaşım, ceza hukukundaki değişikliklerde kişi hak ve özgürlüklerinden öte Cumhuriyet’in kuruluş koşullarındaki siyasi amaçlı ceza hukukunun devam ettirilmesidir. Suç politikasının ana ilkeleri olan hukuk devleti, hümanizm ve kusur ilkeleri yeni ceza mevzuatının düzenlenmesinde esas alınmıştır. Hukuk devletinin dayandığı ilkeler üzerine inşa edilen Türk Ceza Reformu, en belirgin etkisini işkence ile mücadele üzerinde göstermiştir. Bunun dışında ifade özgürlüğü, adil yargılanma hakkı, insan onurunun korunması gibi birey kaynaklı temel hak ve özgürlükler öne çıkarılmıştır ve bireyin devlet karşısındaki konumu da güçlendirilmiştir. **3p**